

Wrocław, 1 sierpnia 2002 roku

WK.0913/214/K-32/02

**Pan
Ryszard Badoń
Dyrektor Legnickiej
Biblioteki Publicznej**

**ul. Piastowska 22
59-220 Legnica**

Regionalna Izba Obrachunkowa, działając na podstawie przepisów art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 7 października 1992r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2001r. Nr 55 poz. 577 ze zm.), przeprowadziła kontrolę doraźną w Legnickiej Bibliotece Publicznej. Przedmiotem kontroli była gospodarka finansowa Legnickiej Biblioteki Publicznej w zakresie wykonania przychodów i kosztów, realizacji planu remontów, rozliczenia dotacji ze środków publicznych, stanu rozrachunków i roszczeń oraz sprawozdań finansowych za 2001r., a także zagadnienia poruszone w liście otwartym do Prezydenta Miasta Legnicy. Stosownie do przepisów art. 5 ust. 1 powołanej ustawy, kontrola została przeprowadzona na podstawie kryterium zgodności z prawem i zgodności dokumentacji ze stanem faktycznym. Szczegółowe ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole podpisanym 10 lipca 2002r. bez wniesienia zastrzeżeń przez stronę kontrolowaną.

Stosownie do przepisów ustawy z dnia 25 października 1991r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2000r. Nr 13, poz. 123 ze zm.), od 1 stycznia 2000r. Biblioteka prowadziła gospodarkę finansową na zasadach ustalonych dla instytucji kultury, mimo że postanowienia Statutu Biblioteki, dotyczące zasad gospodarki finansowej, organizator dostosował dopiero z dniem 25 września 2000r. do obowiązujących wymogów.

Rada Miejska uchwałą Nr XLIII/414/01 z 28 grudnia 2001r. zmieniła Statut Biblioteki i m.in. zlikwidowała z dniem 1 stycznia 2002r. jedno ze stanowisk zastępcy dyrektora. Zarząd Miasta odwołał jednego z zastępców dyrektora dopiero z dniem 30 kwietnia 2002r., co naraziło Bibliotekę na dodatkowe koszty w kwocie 17.227,64 zł.

Stosownie do przepisów art. 27 ust. 1 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, instytucja kultury gospodaruje samodzielnie przydzieloną częścią mienia (...). Organizator nie uregulował jednak do 30 czerwca 2002r. sprawy mienia miasta Legnicy przydzielonego Legnickiej Bibliotece Publicznej, tzn. tytułu prawnego do nieruchomości przy ul. Piastowskiej 22, będącej siedzibą Biblioteki. Brak uregulowania stanu prawnego nieruchomości, uniemożliwia instytucji kultury ustalenie prawidłowej wartości majątku odzwierciedlonego w funduszu instytucji, który stosownie do przepisów art. 29 ust. 1 powołanej ustawy, powinien odpowiadać wartości wydzielonego i nabytego mienia.

Zgodnie z § 11 Statutu Biblioteki, zastępców dyrektora powoływał i odwoływał Zarząd Miasta. Od 1 sierpnia 1999r. do 30 kwietnia 2002r. w Bibliotece były dwa stanowiska zastępcy dyrektora – zastępcy ds. udostępniania i upowszechniania oraz zastępcy ds. ekonomiczno-administracyjnych. Zarząd Miasta w swoich uchwałach o powołaniu pracowników na stanowiska zastępców dyrektora nie określił, na które ze stanowisk zastępców dyrektora zostali powołani, a także nie określił zakresów ich kompetencji i odpowiedzialności w inny sposób. Zarząd Miasta nie upoważnił również Dyrektora Biblioteki do dokonania tych czynności.

Z § 6 ust. 3 Regulaminu Organizacyjnego wynikało, że Dyrektor jest zwierzchnikiem wszystkich pracowników Biblioteki. Faktyczne uprawnienia Dyrektora jako zwierzchnika w stosunku do zastępców dyrektora były ograniczone. W obowiązującym stanie prawnym, ustalonym przez Radę Miejską i z jej upoważnienia przez Zarząd Miasta, niektóre czynności wynikające z prawa pracy w stosunku do zastępców dyrektora – tj. ustalanie wynagrodzenia miesięcznego oraz wysokości premii i nagród, udzielanie urlopów wypoczynkowych i innych, wydawanie poleceń wyjazdu służbowego – wykonywał Przewodniczący Zarządu Miasta, a nie Dyrektor Biblioteki. Organizator nie wniósł jednak zastrzeżeń do powyższych postanowień Regulaminu Organizacyjnego, pozostających w sprzeczności ze Statutem Biblioteki.

W okresie od 1 lipca 1999r. do 15 czerwca 2000r., tzn. od dnia utworzenia Legnickiej Biblioteki Publicznej do dnia wejścia w życie zarządzenia Nr 7/2000 Dyrektora z 15 czerwca 2000r., w jednostce nie został ustalony zakładowy plan kont i zasady prowadzenia rachunkowości. Odpowiedzialność za ustalenie i aktualizację zakładowego planu kont ponosiła ówczesna Dyrektor, stosownie do przepisów art. 10 ust. 2 ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591 ze zm.). W zakładowych planach kont, wprowadzonych do stosowania: zarządzeniem Nr 7/2000 Dyrektora z 15 czerwca 2000r. oraz zarządzeniem Nr 9/2002 Dyrektora z 23 kwietnia 2002r. nie zostały określone przyjęte zasady księgowania operacji gospodarczych na kontach księgi głównej a od 1 stycznia 2002r. – przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, mimo że wymagały tego przepisy art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2001r. - od 1 stycznia 2002r. - przepisy art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a) tej ustawy.

Sprawozdania finansowe za 2001r., określone w art. 45 ust. 2 ustawy o rachunkowości, tj. bilans, rachunek zysków i strat oraz informacja dodatkowa, zostały sporządzone zgodnie z danymi wynikającymi bezpośrednio z ksiąg rachunkowych. Po raz pierwszy za 2001r. Biblioteka była zobowiązana do sporządzenia sprawozdania Rb-Z kwartalnego o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, a także sprawozdania Rb-N kwartalnego o stanie należności, wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2000r. w sprawie rodzaju i zasad sporządzania sprawozdań w zakresie państwowego długu publicznego oraz poręczeń i gwarancji jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 148, poz. 1653). Sprawozdania Rb-Z i Rb-N za 2001r. zostały sporządzone jako „negatywne” – bez wykazania stanu zobowiązań i należności wymagalnych na 31.12.2001r., mimo że takie zobowiązania i należności jednostka

posiadała. Za I kwartał 2002r. sprawozdania jw. zostały już sporządzone z podaniem kwot zobowiązań i należności wymagalnych.

W trakcie kontroli zostały stwierdzone uchybienia w zakresie planu działalności Biblioteki na 2001r. Zgodnie z art. 27 ust. 3 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, podstawą gospodarki instytucji kultury jest plan działalności, zatwierdzony przez dyrektora z zachowaniem wysokości dotacji organizatora. W planie przychodów i kosztów Biblioteki na 2001r., zatwierdzonym 22 grudnia 2000r., wysokość dotacji organizatora została zachowana. Natomiast w planie przychodów i kosztów po zmianach w 2001r. dotacja organizatora była niższa o 30.000 zł od faktycznej wielkości. Część dotacji przekazanej przez organizatora, w zakresie środków pochodzących z budżetu powiatu legnickiego, została ujęta w Bibliotece jako „dotacja ze Starostwa Powiatowego w Legnicy”. Ponadto, w rozliczeniu końcowym planowana kwota dotacji została zmniejszona o kwotę zwróconą na rachunek organizatora w wyniku rozliczenia dotacji przyznanej ze środków powiatu. podczas gdy rozliczenie dotacji należało uwzględnić w wykonaniu, a nie w planie przychodów na 2001r. Ponadto zmiany planu kosztów były dokonywane wyłącznie dla grupy rodzajowej kosztów, bez zmiany planu dla poszczególnych pozycji kosztów w ramach grupy, ujętych w planie przychodów i kosztów zatwierdzonym przez Dyrektora 22.12.2000r. Uniemożliwiało to porównanie i analizę zrealizowanych kosztów według ich rodzaju w stosunku do poszczególnych pozycji objętych planem.

W trakcie 2001r. organizator dokonał czterech zmian dotacji rocznej. W jednym przypadku kwota zmniejszenia dotacji rocznej stanowiła prawie 27% poprzedniej wielkości. Ostateczną kwotę dotacji organizator ustalił 24 września 2001r., o czym zawiadomił jednostkę 3 października 2001r. Częste i znaczne zmiany w ciągu roku wielkości dotacji rocznej na działalność bieżącą nie sprzyjały racjonalności działania Biblioteki i efektywnemu wykorzystaniu środków. Spowodowały także, że plan przychodów i kosztów nie był zmieniany stosownie do zmian dotacji organizatora w ciągu 2001r., ponieważ, zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora, ich wprowadzenie wiązałoby się z likwidacją niektórych placówek, a w konsekwencji ze zwolnieniami pracowników, czego, jak wynikało z ustaleń kontroli, organizator instytucji nie przewidywał i nie uwzględnił w ostatecznej wielkości dotacji rocznej.

Ustalony dla Biblioteki plan remontów na 2001r. zawarty był w „Planie pracy na 2001r.” W dokumencie tym nie zostały podane informacje o planowanym zakresie robót i przewidywanych kosztach ich wykonania. Plan remontów nie był zmieniany w sposób pozwalający na jednoznaczne ustalenie, jakie zadania zostały wprowadzone do planu i jakie środki zostały przewidziane na ich realizację. Nie było również możliwe powiązanie planowanych zadań remontowych z planem przychodów i kosztów na 2001r. Ogólnie obowiązujące przepisy nie określają wymogów dla planu remontów instytucji kultury; jednostka powinna jednak wypracować, w zależności od potrzeb, własne wzorce w tym zakresie, umożliwiające uwzględnienie w planie przychodów i kosztów na dany rok obrachunkowy planowanych kosztów na wykonanie zadań remontowych.

Rozrachunki i roszczenia

Na 31.12.2001r. jednostka kontrolowana posiadała należności w kwocie 384.396,92 zł oraz zobowiązania w kwocie 220.309,00 zł. Należności ogółem były wyższe o 972,29% w stosunku do stanu z 1999r. oraz wyższe o 81,60% w porównaniu z 2001r. Natomiast zobowiązania ogółem były wyższe o 113,09% w stosunku do stanu z 2001r., ale w porównaniu do stanu z 1999r. były niższe o 21,84%. Nie wszystkie należności i zobowiązania według stanu na 31.12.2001r., których inwentaryzacja była wymagana przez art. 26. ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości, zostały potwierdzone w drodze uzyskania od kontrahentów pisemnego potwierdzenia stanu wykazanego w księgach rachunkowych. Jednostka kontrolowana występowała o potwierdzenie niektórych stanów należności, natomiast potwierdzone zostały tylko te zobowiązania, o których potwierdzenie wystąpili kontrahenci. Takie działanie byłoby prawidłowe w stanie prawnym obowiązującym od 1 stycznia 2002r., w związku z wejściem w życie zmienionych przepisów ustawy o rachunkowości.

Należności

W wyniku kontroli należności ujętych w księgach rachunkowych według stanu na 31.12.2001r. nie zostały stwierdzone przypadki zaniechania ustalania należności jednostki, a także pobrania, ustalania lub dochodzenia należności w wysokości niższej od wynikającej z prawidłowego obliczenia lub niezgodnego z przepisami jej umorzenia lub dopuszczenia do przedawnienia.

Wzrost należności wynikał przede wszystkim z wprowadzenia do ksiąg rachunkowych należności z tytułu roszczeń wobec byłego pracownika w związku z przywłaszczeniem w okresie 1994r. – 1999r. środków finansowych Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Legnicy i następnie Legnickiej Biblioteki Publicznej.

W jednym przypadku stwierdzono, że została wypłacona zaliczka dla zleceniobiorcy, mimo że w zawartej umowie z 19.07.2001r. nie była przewidziana możliwość jej wypłaty, a w momencie wypłaty zaliczki nie został określony termin jej rozliczenia. W umowie nie został także zabezpieczony interes Biblioteki, w przypadku nienależytego lub nieterminowego wykonania przedmiotu umowy, co miało miejsce przy realizacji tego zlecenia.

Zobowiązania

W wykazanych w bilansie zobowiązaniach w wysokości 220.309,00 zł, zobowiązania wymagalne - tj. takie, których termin zapłaty upłynął do 31.12.2001r. i które z braku środków nie zostały zapłacone w 2001r. - wynosiły 71.835,15 zł. W kwocie zobowiązań wymagalnych 54.855,75 zł stanowiły zobowiązania z tytułu robót, dostaw i usług, a 16.979,40 zł - zobowiązania wobec pracownika z tytułu należnej odprawy emerytalnej oraz wobec zakładowych organizacji związkowych z tytułu składek potrąconych pracownikom. Przyczyny wykonania wyższych kosztów od planowanych, co skutkowało m.in. powstaniem zobowiązań wymagalnych, przedstawił Dyrektor w wyjaśnieniach złożonych do protokołu kontroli. Zgodnie ze złożonymi wyjaśnieniami, głównym powodem było zmniejszenie w 2001r. dotacji rocznej organizatora o 105.000 zł, a z uwzględnieniem

dotacji w części pochodzącej ze środków powiatu, dotacja roczna była niższa o 75.000 zł od pierwotnie planowanej. Zobowiązania z terminem zapłaty w 2002r. wynosiły 118.859,85 zł, w tym 93.232,62 zł stanowiły zobowiązania związane z wypłatą wynagrodzeń naliczanych za grudzień 2001r.

W styczniu i w lutym 2002r. zostały zapłacone w całości zobowiązania wymagalne w 2001r. (99,33%), a także zobowiązania z terminem płatności w 2002r. Stosownie do przepisów art. 28 ust. 1 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, zobowiązania zostały zapłacone z uzyskanych przychodów.

W związku z nieterminowym regulowaniem zobowiązań, w księgach rachunkowych zostały ujęte zapłacone odsetki w łącznej kwocie 784,05 zł, z tego 655,65 zł w kosztach 2001r. oraz 128,40 zł w kosztach 2002r. (do kwietnia). Dopuszczenie się zwłoki w regulowaniu zobowiązań jednostki sektora finansów publicznych, powodującej uszczuplenie środków publicznych wskutek zapłaty odsetek, jest czynem, o którym mowa w art. 138 ust. 1 pkt 11 ustawy o finansach publicznych. Jednak w tym przypadku, ze względu na kwotę uszczuplenia środków publicznych, na podstawie przepisów art. 140 tej ustawy, nie dochodzi się odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Ponadto na zapłatę odsetek w kwocie 440,06 zł Biblioteka nie miała wpływu, ponieważ środki dotacji organizatora na zapłatę zobowiązań otrzymała po terminie ich zapłaty, wskazanym w złożonych zapotrzebowaniach na dotację.

Wymiana witraża

Przy udzieleniu zamówienia na wykonanie witraża stosowano przepisy ustawy z dnia 10 czerwca 1994r. o zamówieniach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 1998r. Nr 119, poz. 773 ze zm.), wybierając tryb zapytania o cenę. Według art. 68 ust. 1 ustawy zapytanie o cenę może być stosowane, gdy przedmiotem zamówienia są dostawy rzeczy lub usługi powszechnie dostępne, o ustalonych standardach jakościowych, a tych przesłanek zamówienie nie spełniało. Nie był również znany projekt nowego witraża, sposób jego wykonania i materiały, jakich należało do tego użyć. W związku z tym, że wymienione czynniki mają wpływ na wartość zamówienia, oferenci nie mogli - bez prowadzenia negocjacji - jednoznacznie określić ceny. W efekcie, ceny poszczególnych ofert nie spełniały wymogu jednoznaczności, a z oferentami prowadzono konsultacje w sprawie ich wysokości oraz sposobu realizacji przedmiotu zamówienia. Było to sprzeczne z art. 69 ust. 1 ustawy, który stanowi, że każdy z dostawców lub wykonawców może zaproponować tylko jedną cenę i nie może jej zmienić, oraz zabrania prowadzenia negocjacji w sprawie ceny. W protokole kontroli na str. 24-25 wskazano tryby postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, których zastosowanie byłoby w omawianym przypadku zgodne z ustawą o zamówieniach publicznych.

Koszty podróży służbowych

Kontrolą zostały objęte koszty podróży służbowych krajowych i zagranicznych, wynikające ze wszystkich rozliczonych przez Dyrektora poleceń wyjazdu służbowego w okresie wrzesień 2000r. –

kwiecień 2002r. Uchybienia w rachunku kosztów zostały stwierdzone w 5 poleceniach wyjazdu służbowego na 14 zbadanych. Polegały one na nienaliczeniu lub naliczeniu w nieprawidłowej wysokości przysługujących diet i ryczałtów. Skutkiem uchybień było zarówno zaniżenie, jak i zawyżenie wysokości kosztów podróży służbowej. W wyniku prawidłowego rozliczenia kosztów podróży w zbadanych poleceniach wyjazdu służbowego, należność Biblioteki z tytułu zawyżenia kosztów podróży służbowych wynosiła per saldo 6,36 zł i została uregulowana w czasie kontroli.

Pozostałe uchybienia w poleceniach wyjazdu służbowego, które nie miały skutków finansowych, polegały na:

- nieprawidłowym określeniu w 2. poleceniach wyjazdu służbowego terminu rozpoczęcia i zakończenia podróży, tzn. podaniu takich terminów, które nie mogły być dotrzymane ze względu na rozkład jazdy środków transportu określonych w poleceniu wyjazdu lub ze względu na cel podróży służbowej;
- nieokreśleniu w 2. poleceniach wyjazdu służbowego zadania do wykonania, mimo że wymagały tego obowiązujące przepisy.

Na wystąpienie tych uchybień jednostka kontrolowana nie miała wpływu, ponieważ polecenia wyjazdu służbowego wystawił Przewodniczący Zarządu Miasta Legnicy.

Ryczałt za używanie do celów służbowych samochodu niebędącego własnością pracodawcy

Podstawą wypłaty Dyrektorowi ryczałtu miesięcznego za używanie do celów służbowych w jazdach lokalnych samochodu niebędącego własnością pracodawcy były umowy cywilnoprawne, stosownie do przepisów § 1 rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 26 marca 1998r. w sprawie warunków ustalania i zasad zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów nie będących własnością pracodawcy (Dz. U. Nr 41, poz. 239). W imieniu pracodawcy umowy podpisał Przewodniczący Zarządu Miasta Legnicy. Kontrola nie wykazała uchybień, mających skutki finansowe, w rozliczeniu kosztów i wypłacie Dyrektorowi ryczałtu miesięcznego w okresie wrzesień 2000r. – grudzień 2001r.

Stwierdzone uchybienia dotyczyły przypadków:

- składania oświadczeń o używaniu samochodu do celów służbowych przed upływem miesiąca, którego dotyczyły, co uniemożliwiało stosowanie postanowień § 6 umowy Nr 20/2000 z 19.09.2000r. oraz § 6 umowy Nr 8/2001 z 16.01.2001r., tzn. zmniejszenie należnego ryczałtu o 1/22 za każdy dzień, za który ryczałt nie przysługiwał, w przypadku ewentualnej nieobecności w pracy po dniu złożeniu oświadczenia;
- wypłacania ryczałtu miesięcznego przed upływem miesiąca, za który został naliczony, mimo że zgodnie z § 4 umów, ryczałt powinien być wypłacany miesięcznie z dołu.

Wystąpiły również nieprawidłowości w postanowieniach umów cywilnoprawnych między pracodawcą i pracownikiem, określających zasady i warunki zwrotu kosztów używania samochodu prywatnego do celów służbowych, omówione w protokole kontroli (str. 30-32). Na wystąpienie tych nieprawidłowości jednostka kontrolowana nie miała wpływu.

Zatrudnianie członków rodziny

Na podstawie umów zleceń zatrudniano na okresy czasowe członka rodziny dyrektora i byłego członka rodziny. Zatrudnianie tych osób nie pozostawało w sprzeczności z ogólnie obowiązującymi przepisami jak i uregulowaniami wewnętrznymi w Bibliotece.

Przy zawieraniu umów zlecenia z tymi osobami, a także umów o dzieło z innymi osobami, Biblioteka - w wielu przypadkach - była reprezentowana przez zastępcę dyrektora. Było to niezgodne z postanowieniem §6 pkt 2 lit. „h” Regulaminu Organizacyjnego, w myśl którego do zakresu działalności dyrektora należało w szczególności podpisywanie umów (dyrektor nie upoważnił do tej czynności swojego zastępcy). Osoby, z którymi zawierano umowy, potwierdzały otrzymywane wynagrodzenie na wystawionym przez siebie rachunku, który nie posiadał daty wypłaty gotówki; naruszało to wymóg § 2 ust. 1 pkt 1 obowiązującej w Bibliotece „Instrukcji obiegu i kontroli wewnętrznej dokumentów księgowych”, nakazujący potwierdzanie odbioru gotówki m.in. datą i podpisem. Występowały również przypadki wypłaty wynagrodzenia przed terminem realizacji umów zleceń, tj. wbrew przepisowi art. 744 Kodeksu cywilnego, który stanowi, że wynagrodzenie należy się przyjmującemu zlecenie dopiero po jego wykonaniu (...).

Dyrektor zawarł 2 umowy zlecenia z osobą, która nie była zleceniobiorcą i nie posiadała umocowania do reprezentowania zleceniobiorcy (protokół kontroli str. 35-36). Umów takich nie powinno się zawierać, ponieważ będą nieważne, jeśli nie zostaną potwierdzone przez zleceniobiorcę.

Ponadto podczas kontroli dokumentów w omawianej sprawie stwierdzono następujące uchybienia:

- nieoznaczenie kart wynagrodzeń 2. osób nazwą jednostki (wymóg z art. 13 ust. 4 pkt 1 ustawy o rachunkowości),
- dokonywanie poprawek w raportach kasowych bez zamieszczenia daty poprawki (wymóg z art. 22 ust. 3 tej ustawy),
- niesumowanie na kolejnych stronach wydruku komputerowego konta 450-02 „Wynagrodzenia z tytułu umów zleceń i o dzieło za okres od 1.01.2001 do 31.12.2001r.” (wymóg z art. 13 ust. 5 ustawy),
- niezamieszczanie na rachunkach wystawionych przez zleceniobiorców stwierdzenia, że wydatek mieści się w planie finansowym jednostki (wymóg z pkt 3 lit. b „Instrukcji obiegu i kontroli wewnętrznej dokumentów księgowych”).

Wynagrodzenia pracowników

Kontrola miesięcznych wynagrodzeń pracowników wykazała, że zaszeregowanie stanowisk do poszczególnych kategorii, stawki dodatku funkcyjnego i dodatku stażowego oraz wysokość wynagrodzenia pracowników były zgodne z Regulaminem Wynagradzania, stanowiącym załącznik Nr 1 do zarządzenia Dyrektora Nr 14/2000 z dnia 14 grudnia 2000r. w sprawie Regulaminu wynagradzania pracowników Legnickiej Biblioteki Publicznej.

Obok wynagrodzenia miesięcznego pracownicy otrzymywali również premie, których wysokość i częstotliwość wypłacania uzależniona była od możliwości finansowych Biblioteki. Począwszy od 1 maja 2001r., zasady premiowania pracowników regulowało zarządzenie Nr 9/2001 (brak daty) Dyrektora Biblioteki w sprawie wprowadzenia Zakładowego Regulaminu Premiowania Legnickiej Biblioteki Publicznej w Legnicy. Ustalono, że w lipcu 2001r. Dyrektor przyznał dla pracowników premie, chociaż nie mieli oni wyznaczonych do wykonania zadań premiowych, co było wymagane przez § 3 ust. 1 Regulaminu, oraz pomimo niezłożenia wniosków premiowych przez przełożonych pracowników (wymóg z § 9 ust. 1 Regulaminu). Ponadto premie otrzymały osoby, które przez znaczną część lipca przebywały na urlopie wypoczynkowym lub zwolnieniu lekarskim i nie mogły w tym czasie wykonywać zadań premiowych (protokół kontroli, str. 47).

Przy wypłatach premii za wrzesień 2001r., w przypadku 2. osób nie dokonano potrąceń z premii, mimo ich nieobecności w pracy na skutek zwolnienia lekarskiego. Nienależnie wypłacona premia wyniosła 80,80 zł (protokół kontroli, str. 48).

Gazeta Młodzieży Legnickiej „FAZA”

Druk pisma w nakładzie 1.500 egz. zlecono Miedziowemu Centrum Kształcenia Kadr w Lubinie. Pomimo wyrażonego, w piśmie zlecającym, zastrzeżenia Dyrektora Biblioteki, że koszt 1 egzemplarza łącznie z podatkiem VAT nie powinien przekroczyć 1,90 zł, wykonawca policzył koszty po 2,44 zł za egzemplarz, co zwiększyło łączne koszty o 880 zł. Z wykonawcą nie zawarto umowy na piśmie, pomimo że wartość zrealizowanej przez niego usługi wyniosła 3.660 zł. Było to niezgodne z art. 75 § 1 Kodeksu cywilnego, który stanowi, że czynność prawna obejmująca rozporządzenie prawem, którego wartość przenosi 2.000 zł lub z której wynika zobowiązanie do świadczenia wartości przenoszącej 2.000 zł, powinna być stwierdzona pismem.

Sprzedaż pisma była prowadzona przez pracowników Biblioteki oraz przez nauczyciela jednej z legnickich szkół średnich. Z nauczycielem w dniu 18.06.2001r. zawarto umowę Nr 22/2001 na sprzedaż w terminie do 30.06.2001r. 300 egzemplarzy, w której postanowiono, że wynagrodzenie w wysokości 75 zł nastąpi po wystawieniu rachunku przez zleceniobiorcę i stwierdzeniu przez zleceniodawcę terminowego i prawidłowego wykonania zleconej pracy (...). Wypłata wynagrodzenia w pełnej wysokości nastąpiła w dniu 2.07.2001r., przed rozliczeniem się osoby prowadzącej sprzedaż z liczby sprzedanych egzemplarzy i przed odprowadzeniem przez nią uzyskanych wpływów do kasy Biblioteki, co było sprzeczne z zawartą umową.

Kolejną nieprawidłowością było przekazanie dla Fundacji Rozwoju Aktywności Lokalnej w Legnicy, w celu sprzedaży 1.000 egzemplarzy gazety o łącznej wartości 2.250 zł, bez zawarcia w tej sprawie stosownej umowy, określającej prawa i obowiązki stron. Fundacja nie zajęła się sprzedażą, a przekazane jej egzemplarze Biblioteka odzyskała, nie przejmując ich jednak w sposób formalny na stan magazynu. Ostatecznie Dyrektor podjął decyzję o przeznaczeniu niesprzedanych egzemplarzy gazety na cele promocyjne, ale nie rozliczył przedtem osób, które zajmowały się jej sprzedażą.

Oplaty za korzystanie z biblioteki

Z omówionych w protokole kontroli regulaminów korzystania z Legnickiej Biblioteki Publicznej oraz uzyskanych przychodów wynikało, że korzystanie ze świadczonych przez Bibliotekę usług jest bezpłatne i takie opłaty nie były pobierane. Postanowienia regulaminów w tym zakresie były zgodne z przepisami art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 1997r. o bibliotekach (tekst jednolity: Dz. U. z 1997r. Nr 85 poz. 539 ze zm.).

W zakresie opłat pobieranych w Bibliotece, o których mowa w art. 14 ust. 2 pkt 1-5 powołanej ustawy, stwierdzono uchybienia formalne. Wysokość niektórych opłat nie została ustalona w drodze zarządzenia lub odrębnym pismem Dyrektora, mimo że taką formę ich ustalenia określono w regulaminach, (np. wysokość kaucji w 2001r. za wypożyczenie płyty CD, opłaty za usługi kserograficzne w 2002r., średnie ceny niektórych materiałów bibliotecznych stanowiące podstawę obliczenia niektórych opłat). Również same regulaminy nie zostały wprowadzone do stosowania zarządzeniami Dyrektora. Z postanowień § 5 ust. 4 Regulaminu Organizacyjnego wynikało, że do zakresu działalności Dyrektora należało wydawanie zarządzeń obowiązujących wszystkie komórki organizacyjne Biblioteki; tym bardziej uregulowania dotyczące nie tylko pracowników, ale również czytelników, powinny być wprowadzone w formach przewidzianych w przepisach ustalonych w jednostce.

W 2001r. i 2002r. w Bibliotece pobierana była opłata na odtworzenie materiałów bibliotecznych. W „Regulaminie Wypożyczalni” i w „Regulaminie Czytelni” (naukowej) został wskazany art. 14 ust. 2 pkt 5 ustawy o bibliotekach jako podstawa prawna jej wprowadzenia, mimo że w powołanych przepisach ten rodzaj opłaty nie jest wymieniony. W złożonych do protokołu kontroli wyjaśnieniach Dyrektor stwierdził, że omawiana opłata jest dobrowolna i nie jest warunkiem korzystania z Biblioteki, a postanowienia regulaminów w zakresie tej opłaty zostaną zmienione i dostosowane do postanowień Statutu Biblioteki, które w § 19 przewidują możliwość pobierania przez Bibliotekę opłat za usługi i wydawnictwa w granicach obowiązujących przepisów.

Pozostałe zagadnienia

Nie zostały stwierdzone nieprawidłowości w zakresie postępowania przy wydatkowaniu środków finansowych na organizację: wystawy pn. „Symbolizm i poetyzm w grafice czeskiej pierwszej połowy XX w.” (tzw. „wystawa Hlavatiego”), spotkania autorskiego z Józefem Henem i Mieczysławem Rakowskim, tzw. „imprezy centralnej” w ramach obchodów 55 rocznicy powstania Biblioteki, a także za używanie telefonu komórkowego. Legalne były również wydatki na pokrycie kosztów sesji popularno-naukowej „Przeszłość i przyszłość książki drukowanej”. Stwierdzono jednak, że dotycząca sesji umowa z 17.01.2001r. w sprawie ogłoszenia referatu za wynagrodzeniem 200 zł została rozliczona w wysokości 220 zł (protokół kontroli, str. 51).

Przedstawiając powyższe do wiadomości, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2001r. Nr 55,

poz. 577 ze zm.), Regionalna Izba Obrachunkowa wnosi o podjęcie niezbędnych działań w celu wyeliminowania uchybień i nieprawidłowości opisanych w protokole kontroli, a w szczególności:

1. Ustalenie w zakładowym planie kont przyjętych zasad klasyfikacji zdarzeń, stosownie do przepisów art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a) ustawy z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2002r. Nr 76, poz. 694).
2. Przestrzeganie przepisów art. 27 ust. 3 ustawy z dnia 25 października 1991r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2001r. Nr 13, poz. 123 ze zm.) wymagających zachowania wysokości dotacji organizatora w planie działalności, stanowiącym podstawę gospodarki finansowej instytucji kultury.
3. Sporządzanie planu remontów, jeżeli wystąpi taka potrzeba, z podaniem niezbędnych informacji techniczno-ekonomiczno-finansowych pozwalających na określenie niezbędnych środków finansowych na realizację poszczególnych remontów oraz na powiązanie planu remontów z planem przychodów i kosztów na dany rok obrachunkowy (kalendarzowy), stosownie do wymogów art. 27 ust. 4 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.
4. Wystąpienie do organizatora o możliwie szybkie uregulowanie stanu prawnego nieruchomości przy ul. Piastowskiej 22 w celu ustalenia wielkości funduszu instytucji, zgodnie z przepisami art. 29 ust. 1 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, oraz prawidłowego ujęcia w księgach rachunkowych majątku instytucji, stosownie do zasad określonych w ustawie o rachunkowości.
5. Rozliczanie kosztów podróży służbowych krajowych i zagranicznych w zakresie należnych diet i ryczałtów zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2001r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 151, poz. 1720 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 maja 2001r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikowi z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 50, poz. 525 ze zm.).
6. Dostosowanie, w porozumieniu z pracodawcą, postanowień umowy Nr 6/2002 z 04.04.2002r. na używanie do celów służbowych prywatnego samochodu do obowiązujących przepisów § 2 i § 4 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. Nr 27, poz. 271); przestrzeganie terminu wypłacania ryczałtu miesięcznego za używanie w celach służbowych dojazd lokalnych samochodu niebędącego własnością pracodawcy, ustalonego w ww umowie.
7. Wypłacanie zaliczek kontrahentom wyłącznie w przypadkach przewidzianych w zawartych umowach oraz ustalanie i przestrzeganie terminu ich rozliczenia.
8. 9. Zawieranie na piśmie umów, których wartość przenosi 2.000 zł, zgodnie z art. 75 §1 Kodeksu cywilnego, oraz zabezpieczanie interesu Legnickiej Biblioteki Publicznej w zawieranych

umowach z kontrahentami, poprzez ustalanie wysokości roszczeń w przypadku nienależytego lub nieterminowego wykonania przedmiotu umowy.

9. Przestrzeganie przepisów art. 28 ust. 3 pkt 3 ustawy z 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 155 poz. 1014 ze zm.), w celu niedopuszczenia do uszczuplenia środków publicznych wskutek zapłaty odsetek za opóźnienie w regulowaniu zobowiązań.
10. Kierowanie się, przy wyborze trybu udzielenia zamówienia publicznego, przesłankami określonymi w ustawie z dnia 10 czerwca 1994r. o zamówieniach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2002r. Nr 72, poz. 664). Przestrzeganie wymogów określonych w ustawie dla poszczególnych trybów.
11. Przestrzeganie § 6 pkt 2 lit. „h” Regulaminu Organizacyjnego stanowiącego, że zawieranie umów należy do kompetencji dyrektora.
12. Zamieszczanie na rachunkach wystawionych przez osoby, które zrealizowały umowę zlecenia lub umowę o dzieło, daty odbioru gotówki i adnotacji, że wydatek mieści się w planie finansowym jednostki, zgodnie z wymogami określonymi odpowiednio w § 2 ust. 1 pkt 1 i pkt 3 lit. „b” „Instrukcji obiegu i kontroli wewnętrznej dokumentów księgowych”
13. Zaniechanie zawierania umów zlecenia z osobami, w imieniu których występują pełnomocnicy nieposiadający pisemnego umocowania, w związku z przepisami art. 103 §1 Kodeksu cywilnego..
14. Przestrzeganie ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz.U. z 2002 r. Nr 76 poz. 694) w zakresie:
 - trwałego oznaczania kart wynagrodzeń nazwą jednostki (art. 13 ust. 4 pkt 1 ustawy),
 - sumowania wydruków komputerowych na kolejnych stronach w sposób ciągły w roku obrotowym (art. 13 ust. 5 ustawy)
 - poprawiania błędów w dowodach wewnętrznych (art. 22 ust. 3 ustawy).
15. Przestrzeganie zasad premiowania pracowników, określonych w Zakładowym Regulaminie Premiowania Legnickiej Biblioteki Publicznej w Legnicy.
16. Wypłacanie wynagrodzenia z tytułu realizacji umów zlecenia i umów o dzieło po wystawieniu rachunku przez zleceniobiorcę i stwierdzeniu przez zleceniodawcę prawidłowego i terminowego wykonania zleconej pracy; przestrzeganie wymogu art. 744 Kodeksu cywilnego, tj. niewypłacanie wynagrodzeń z tytułu realizacji umów zlecenia przed terminem realizacji umów.
17. Przyjmowanie materiałów do magazynu na podstawie dowodu „Magazyn przyjmie”.
18. Dostosowanie postanowień regulaminów określających zasady i warunki korzystania z Biblioteki w zakresie pobieranych opłat do przepisów art. 14 ust. 2 pkt 1-5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997r. o bibliotekach (Dz. U. z 1997r. Nr 85 poz. 539 ze zm.) oraz do postanowień Statutu Biblioteki.
19. Ustalanie wysokości pobieranych opłat w sposób przewidziany w regulaminach określających zasady i warunki korzystania z Biblioteki oraz w Regulaminie Organizacyjnym.

Stosownie do przepisów art. 9 ust. 3 i ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych wnoszą o poinformowanie Izby, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia,

o wykonaniu wniosków lub przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo wniesienia zastrzeżeń do Kolegium Izby. Zastrzeżenia składa właściwy organ jednostki kontrolowanej, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Prezydent Miasta
pl. Słowiański 8
59-220 Legnica